

Učenci, pozdravljeni!

Preden nadaljujete z delom- kratek kemijski vic:

NAPAKA

V bolnici ležita dva mlada moška.

Prvi reče: Imel sem prometno nesrečo, pa vi?

Drugi: Tiskarska napaka v navodilu za kemijski poskus.

Vaša naloga, ki jo morate opraviti do 3. 5. 2020

Naslov: Delovanje pralnih sredstev

Najprej preberite navodila do konca.

Izvedite poskus, na list narišite skico poskusa, opažanja pri točki 4 in odgovor na vprašanje pri točki 6. List slikaj in mi pošlji na e-pošto jerneja.stritof@quest.arnes.si.

»Mini pralni stroj«

1 Naloga: Ugotovite, kako dobro pralno sredstvo odstrani masten madež.

2 Pripomočki:

- 3 kozarci s pokrovi
- jedilno olje (bučno, najbolje viden madež)
- 3 krpice
- ½ žličke pralnega praška
- ½ žličke trdega mila (naribaj ga)

3 Delo: V 3 kozarce nalijte vodo do polovice. Na tri krpice kanite kapljico olja. Umazane krpice dajte v kozarce z vodo. V prvi kozarec dodajte ½ žličke pralnega praška, v drugega ½ žličke trdega mila, v tretjega ne dodajajte ničesar. Kozarce zaprite s pokrovom in vsakega stresajte 2 minuti. Ko »pralni stroj« preneha z delom, krpico splaknite z vodo in obesite, da se posuši. Ko so krpice suhe jih primerjajte.

4 Opažanja: Oblikujte tabelo in vanjo vpišite opažanja, pred in po pranju.

Dodatni nasveti: Kot krpice lahko uporabite bombažne robčke, lahko na enake kose narežete kakšno staro kuhinjsko krpo ali majico (prej se posvetuj s starši 😊), seveda lahko preizkusite več pralnih sredstev, lahko uporabite toplo vodo, lahko primerjate vodovodno, destilirano in mineralno vodo..., lahko poskus naredite 3 x z enim kozarcem...

5 Pomagajte doma. Pomagaj mami pri pranju perila. 😊 Obesite perilo. Ko bo suho ga zložite ali zlikajte.

6 Naloga: V tabeli so podani rezultati penjenja treh pralnih sredstev v treh različnih vrstah vode.

Ugotovite, katero pralno sredstvo bi lahko bilo milo in pojasnite odločitev?

Pralno sredstvo	Višina pene v epruveti (cm)		
	Deževnica	Mineralna voda	Vodovodna voda
PS1	4	4	1
PS2	5	1	2
PS3	3	2	2

Razlaga:

Trda mila se najbolje penijo v deževnici, v kateri so raztopljeni le plini iz zraka. Deževnica je mehka voda in ne vsebuje raztopljenih kalcijevih, Ca^{2+} ionov, magnezijevih ionov, Mg^{2+} in hidrogenkarbonatnih ionov, HCO_3^{-1} . Kalcijevi in magnezijevi ioni v trdi vodi reagirajo z milom, nastanejo slabo topne oborine kalcijevih in magnezijevih soli višjih maščobnih kislin. Te soli vplivajo na slabše penjenje trdega mila. Sintetični detergenti pa se zaradi dodanih mehčalcev dobro penijo v vseh vrstah vode.